

'Her şeyin geçici olacağını bilmek günün acılarını dindiriyor'

İstanbul'un kültürel mirasından ilham aldığı 'Mitos ve Ütopya' başlıklı sergisiyle **Galeri Zilberman**'a konuk olan seramik sanatçısı **Burçak Bingöl**, "Sergi mitosa, eskiye yeni bir gözle bakıyor. Örneğin çoğunlukla hediyelik eşya statüsündeki geleneksel çini işli vazoları ve onların süslemelerini yeniden ele alıyor; kendi ütopyasını kurguluyor" diyor.

ERKAN AKTUĞ
erkan.aktug@hurriyet.com.tr

Mitos ve Ütopya'da, İstanbul'un tarihsel ve kültürel mirasından ilham alıyoruz. Ankara ve New York'tan sonra yerleştiğiniz bu kentle kurdüğünüz ilişkiyi nasıl tanımlıyorsunuz?

İstanbul, bana göre inanılmaz akışkan bir şehir. Her şeyin ötesinde kendine has bir ritmi var. Yedi yıl önce de bir süreliğine geldiğimden tam olarak kelimelere dökemediğim bir merak, bir cazibe beni burada tutan en önemli etkenlerden biri oldu. Plansız yapılaşması bile ona has bu cazibeyi yok edemiyor. İlk taşındığımda herkes "Artık hiç eskisi gibi değil İstanbul" diye hayıflanıyordu. Şimdi ben de bugün aynı şeyi söylüyor, hem hüzünlüyor hem de bir kentin buna nasıl dayanabildiğini hayretler içerisinde gözlemliyorum. Sanki kentin yüzyıllardır damıttığı bilgi ve görgü buralarda bir yerde hep bir direnç oluşturuyor. İstanbul'daki ilk sergim 'Nadireler Kabinesi'nde yaptığım bir çalışmaya vardı; 'Öngörülemeyen Dönüşüm' diye hayıflanıyordum. Orada o zamana kadar yabancılaşan nesnelere ellerimde tutup, çevremle birlikte Viktoryen bir bitkisel deseni kullanarak bütünleştirmiştim. Bu görsel bir hoşluktan ziyade bir görsel dilekti ve sanırım geçen zaman içinde bu dileğim gerçekleşti. Bugün tüm olan bitene rağmen buraya çok bağlı hissediyorum.

Geride emek kalıyor bir tek...

Artık distopyaların çağında olduğumuz dillendiriliyor. '1984' tüm dünyada çok satanlar listesinde. Böyle bir dönemde sizi 'Ütopya'nın peşine sürükleyen ne oldu?

Ütopya sergideki bağlamıyla ulaşılmaya çalışılan bir ideal, bir düşünce. Bu haliyle eskinin ve gelenegın tam karşısına düşen kardeşi. Coğrafi olarak da mitos Doğu'yu, ütopya Batı'ya temsil ediyor. Bu eksendeki sürekli salınım hali. Bu konuyu, Ekrem Işın, 'İstanbul'da Gündelik Hayat' adlı kitabında tarihi bilgiler ışığında son derece edebi bir biçimde açıklıyor. Serginin adına da ilham olan bu kitap, benim şehre olan bakışımı büyük oranda yeniden şekillendirdi. Sergi de mitosa, eskiye yeni bir gözle bakıyor. Örneğin çoğunlukla hediyelik eşya statüsündeki geleneksel çini işli vazoları ve onların süslemelerini yeniden ele alıyor; kendi ütopyasını kurguluyor. Güntümüz sosyo-politikteki hakikat-ötesi söylem ve durumların yanında sanırım benim fantastik ve soyutlanmış

Burçak Bingöl: 'Öngörülemeyen Dönüşüm' adlı çalışmamda yabancılaşan nesnelere elimde tutup, çevremle birlikte Viktoryen bir bitkisel deseni kullanarak bütünleştirmiştim. Bu görsel bir hoşluktan ziyade bir görsel dilekti ve sanırım geçen zaman içinde bu dileğim gerçekleşti.

formların fazla gerçekçi bile kalmış olabilir! Aslında insanın yeryüzündeki faaliyetinin yapmak kadar yıkmak olduğunu da görmek şaşkınlığı da bir miktar azaltıyor. Nihayetinde geriye güncel, kaba saba, çıkara dayalı politika değil; incelikle ve emekle üretilmiş eserler, ürünler, fikirler kalıyor bir tek...

Solo sergi, bir tür orkestrasyon

Bir önceki serginiz 'Araba Seydasi'nda seramik yapmanın sınırlarını zorlayarak aynı adlı romana konu olan kamyonu birebir boyutta seramikten ürettiniz. Bu sergide ise seramik yapmayarak, var olanı yeniden yorumlayarak bir tavır sergiliyorsunuz. 'Seramik yapmaktan bu noktaya nasıl geldiniz?

Recazade Mahmut Ekrem, romanın başkarakteri yaşadığı kültüre yabancılaşmış Bihruz Bey üzerinden yanlış anlamalarla dolu bir Batılılaşma eleştirisi kurguluyordu. Seramikten bir kamyon basitçe büyük bir yanlışlık. Bu fikrinsel katmanının yanında da seramik gibi çetin bir malzemeyle girilen bir mücadele ve inat. Bu sergi o ana kadar pek ilgilenmediğim, hatta çağdaş bir görsel sanatçı olarak arama bir miktar da mesafe koyduğum geleneksel süsleme sanatlarını irdedeğim ve onlarla yeni kurgular denediğim bir dönem. Hikâyenin 'Mitos ve Ütopya' ayığında ise durduğum yere ve zaten yapılmış olana, yani seramik malzemenin kendi gelenegının getirdiği formlara bir yeni bakış var. Seramik denince ilk akla gelen kap kakac, dekor, süsleme gibi kavramların içine girip biraz daha yakından bakmak, ölçek ve biçimleriyle oynamak, onlarla denemeler yaparak alternatif bir biçim dili oluşturmak...

Sanatçı olarak sizin alameti farikanız olan renkli çiçek desenleri bu sergide azaldı sanki...

Çiçekler bu sergide de varlar. Hem de asıllarıyla... Çok daha konsantre, çok daha yoğunlaşmış bir biçimde. Solo sergiler bana göre bir sahne kurmak, bir çeşit orkestrasyon. Bu sergide çiçekleri daha çok zamansallıkları çerçevesinde algılıyoruz. Hani eski yapılarda biten bitkiler vardır, yabani otlar... İnsan faaliyeti yoksa onlar gelir, kendi kendine büyür, kültürel doğa gerçek doğayla kaplanır. Bunda bence müthiş bir huzur var. Her şeyin geçici olacağını bilmek hem varlığı anlamlı kılıyor hem günün acılarını dindiriyor.

Burçak Bingöl'ün 'Mitos ve Ütopya' başlıklı sergisi 28 Şubat-22 Nisan arası **Galeri Zilberman**'da.